

05

A

2064

7
EXPLICATIO
LOCI APOSTOLICI

Rom. IV. vers. 24.

DE CHRISTI IN
MORTEM TRADITIONE
ET IN VITAM RESUSCI-
TATIONE,

QUAM

Auspicio Sacrosanctæ TRINITATIS,
In celeberrimâ Academiâ VVITTEBERGENSI,

SUB PRÆSIDIO

DN. FRIDERICI BALDUINI,

SS. Theol. D. ejusdemqve Facult. Senioris ac Professo-
ris publici, & p. t. Decani, ut & totius Dioeceseos Electoralis Super-
intendentis Generalis ut vigilantissimi, ita meritissimi, Præceptoris ac
Promotoris sui filiali observantiâ æternum
colendi,

*Disputatione Theologicâ publicè exami-
nandam exhibet*

M. ANDREAS KESLERUS, Coburgo-Francus,

Facult. Philosoph. Adjunctus,

*In Auditorio Majore, ad diem 11. Octobr.
boris pomeridianis.*

WITTEBERGÆ,

Ex officina typographica JOH. BORCKARDI, Acad. Typogr.

05 A 2064

T E X T U S

Rom. 4, 24.

ὅς παρεδόθη ἕνεκα τῶν ἁμαρτωμάτων ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη ἕνεκα τῆς δικαιοσύνης ἡμῶν.

Vulgò interpret. Qui traditus est propter delicta nostra, & surrexit propter justificationem nostram. Erasm. Excitatus est propter justificationem nostri. Beza. Traditum morti propter offensas nostras, & suscitatum ad nostri justificationem Tremel. Qui traditus fuit propter peccata nostra, & resurrexit, ut justificet nos.

E X P L I C A T I O.

Quæ omnibus Scripturæ dictis enucleandis considerari & pos-
sunt, & debent, in hoc etiam Paulino loco, qui basin Christianismi
continet, considerabimus. Sit ergò Membrum & Thesis.

I. EXPLICATIO VOCUM I. ΟΣ, respicit hæc particula ad I. Expli-
v. præced. ut subjectum versiculi sit, Ἰησοῦς ὁ κύριος ἡμῶν. Vox IH- catio Vo-
ΣΟῦΣ quoad etymologiam secundum Basil. Magn. descendit ab ἰδῶ sa- cum In-
no: Osiandro à ἰϛϛϛ interposito ψ quem refutat Flac. part. 2. Clav. σῆς.
aliis à ψ̄ salvavit. Unde Jehoschua. Salvator Flac. ibid. quoad attri-
butionem tribuitur filio Nun. Josuæ, Jos. 1. 2. Jesu Betfamitæ 1. Sam. 6. 3.
Sacerdoti Solym. Estr. 3. Hagg. 2. Zach. 3. 4. Syracidi. 5. Justo Coloss. 4.
6. Christo, cujus respectu proprium est Phil. 2. impositum etiam in V.
T. Zach. 9. Es. 64. Psal. 98. Gen. 49. In N. T. Matth. 1. Luc. 2. denotans to-
tam personam & officium sacerdotale, regium, & Propheticum, cu-
jus typum gesserunt homines in V. T. ita appellatio, conveniens mo-
re prophetico propter certitudinem simul & efficaciam etiam ante in-
carnationem 1. Cor. 10. 3. Hebr. 13. 8. denique tam charum scriptoribus
divinis, ut quinquagies in solis Paulinis epistolis occurrat.

II. Vox ΚΥΡΙΟΣ respondet Hebræo יְהוָה Unde hoc per il- κύριος
lud explicarunt LXX. in V. T. Freqventissimè tribuitur Christo in N.
T. tum absolutè Rom. 1. 7. 1. Cor. 3. 2. Cor. 1. 2. tum cum adjectione Domi-
nus noster Rom. 1. 4. & 4. 24. Gal. 1. 3. & 6. 18. Dominus vivorum & mor-
tuerum Rom. 14. 9. Aliàs etiam DEO patri Luc. 1. 15. Aliàs absolutè, Deo
essen-

essentialiter sumto *Luc. 1. 6. & 2. 39.* & cum adjectione *Dominus cæli & terre. Act. 17. 24.* Q. *An hoc nomen proprium sit, an appellativum. A. post. Socin. contra Wickum pag. 395.* Quo de vide *D. Hunn. in exam. error. Pborin. Idem Socin. ibid.* vult hoc nomen de Jehova ferè semper sine articulo, de Christo cum articulo dici. *Sed notante d. l. D. Hunnio, & cum articulo de Deo Matth. 22. 44. &c.* Et sine articulo de Christo *Rom. 10. 9.* vox illa usurpatur.

III. Articulus porrò ò quandoqve subjecto: quandoq; prædicato additur *Job. 10. &c.* Excellentiam denotare dicitur à *Smalc. contr. Smigl. l. 1. de error. nov. Arian. pag. 37.* Quod tamen universale non est. Excellentia imprimis tum notatur, dum reduplicatio fit ut *Johan. 10. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς.*

IV. ΠΑΡΕΔΩΘΗ est à *παρδιδωμι* trado. Significat hoc verbum, relinquere & alicui committere, in manus tradere. *1. Maccab. 5. 51. Exod. 21. 13. Es. 33. 23. Proverb. 11. 8.* derelinquere ac permittere, *Rom. 1. 24. 26. 28. prodere 1. Cor. 11. Act. 16. 4.* tradere vitam est *Matth. 15.* Notetur, quod hîc dicitur, Christum traditum esse, id explicatur *1. Timoth. 2.* activè, quod Christus seipsum tradiderit. Eadem vox etiam *Rom. 8. 32.* adhibetur.

V. ΔΙΑ cum accusativo constructum significat 1. causam instrumentalem. 2. rationem, secundum quam aliquid fit, ut *per ignorantiam* aliquid agere. 3. circumstantiam temporis, ut *per noctem.* 4. efficientem motivam *ωγεναιθεν* vel proegumenam, ut *Deus miseretur propter misericordiam suam.* 5. finem, ut *propter sanitatem sumuntur pharmaca.* *1. Job. 5. Socin. in comment.* explicat & vertit per PER, uti *Beza Rom. 3. 25.* per remissionem peccatorum.

VI. ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ sunt offensæ à *παρπτειν*, quod est errante manu attingere, In V. T. apud LXX. huic nomini respondet *ⲛⲓⲛⲓ* transgressio contra conscientiam *Ezechiel. 14. 13.* *ⲛⲓⲛⲓ* respectus animi & oculorum *Zach. 9. 5.* *ⲛⲓⲛⲓ* injustitiæ *Ezech. 3. 20. & 18. 26.* *ⲛⲓⲛⲓ* delicta *Psal. 19. 13.*

VII. ΗΜΩΝ Omnibus nempe, qui Romæ sunt dilectis Dei, vocatis sanctis, ad quos epistola conscripta est *Rom. 1. 7.* Quo ipso non excluduntur peccata aliorum hominum. Nam 1. non pro nostris tantum peccatis Christus est propitiatio, sed etiam pro peccatis
totius

totius mundi I. Johan. 2. 2. Et 2. unius inclusio non est alterius exclusio.

II. Η ΓΕΡΘΗ. Ε. γείρεσθ³ usurpatur tum de personis, tum de rebus. De personis cum accipitur, significat 1. excitationem animi ad aliquid agendum 2. expergisci. 3. exurgere à sessione Act. 3. 6. 4. excitari à mortuis *Matth. 27. 52. 1. Cor. 15.* Rebus cum applicatur, notat operis constructionem.

IX. ΔΙΚΑΙΩΣΙΝ. Vox hæc in Politicis significat 1. rationem & jus 2. mandatum & jussum. In N. T. usurpatur Rom. 5. 16. & significat ipsum actum justificandi seu remissionem peccatorum, atque ita distincta sunt δικαίωμα, regula justitiæ, itemque obedientiæ exemplum, δικαιοσύνη, habitus vel actio obedientiæ, δικαίωσις, actus absolvendi. Qua de re *Flac. in Clavi.*

X. II. INDAGATIO SENSUS. Per traditionem intelligitur I. Indagatio in pericula, dolores, cruciatus & imprimis in mortem *Rom. 5. 6.* Nam traditus est Christus, in manus hostium Judæorum. 2. iræ divini. 3. peccatorum oneri. 4. angoribus conscientiæ. 5. denique morti pro solvendo λύτρω. Hoc λύτρον insinuatur cum dicitur, traditum esse propter peccata nostra, ut sensus sit, Christum satisfacisse moriendo pro peccatis omnibus omnium hominum *Es. 53. 1. Job. 2. 2. 1. Pet. 2. 24. Hebr. 9. 12.* Porro resuscitatus est Christus à mortuis propter justificationem nostram, quo fructus resurrectionis Christi indicatur, nostra justificatio, quatenus nempe per illam manifestavit & testificatus est Christus, solutionem pro peccatis nostris jam factam esse, & redemptionem perfectam, salutemque & justitiam reparatam. *Bellarminus per δικαίωσιν vitæ sanctitatem intelligit.* Sed male, de quo infra.

XI. Sensus ergò dicti nostri est: *Christus mortem sustinuit, eiq³ subiectus fuit, ut pro peccatis mundi satisfaceret, eaq³ expiaret: & resuscitatus est ex mortuis, ut testificaretur & manifestaret, hominibus justitiam & vitam partam esse morte devictâ.*

XII. III. RESOLUTIO LOGICA TEXTUS. Habetur hîc III. Anatum subjectum, quod est Christus, qui explicatur 1. nomine proprio, *Jesu* 2. relatione, *Dominus noster.* Deinde duplex prædicatum, gica. 1. traditio, quæ describitur tum à fine cuius, qui peccatorum expiatio,

tum cui, qui sunt homines 1. *Tim.* 2. 6. 2. *resuscitatio*, cujus in preced. ver. notata fuit causa efficiens Deus, hinc describitur à causâ finali, declaratione seu manifestatione justificationis.

IV. Ob-
servatio
nes Bibli-
ca.

XIII. IV OBSERVATIONES BIBLICÆ ad hoc dictum per-
tinentes. 1. *Vox Domini in Scripturâ aliquando absolute ponitur, aliquan-*
do cum adjectione. Absolutè plerumq; Christo in N. T. tribuitur, &
quidem cum articulo. Revera enim Dominus est, qui proprio ac pre-
tioso sanguine redemit Ecclesiam. Exempla sunt *Matt.* 28. 6 *Marc.* 16. 19.
Luc. 24. 34. &c. Interdum tamen sine articulo *Rom.* 10. 9. *Rom.* 14. 14. &c.

XIV. 2. *Vox Jesu est quidem persona σωτηρια seu λογος ενσαρκος,*
nihilominus tamen etiam ante incarnationem quandoq; λογος tribuitur,
1. *Cor.* 10. 3. *Heb.* 13. 8. Nempe 1. quia eadem persona est λογος ante &
post incarnationem. 2. quia certitudinis causa S. S. ita loqui libuit.

XV. 3. *Personæ Christo tribuuntur 1. ea, quæ sunt unius nature pro-*
pria, ut Christus mortuus est, 2. quæ sunt δυοτελέσματα, quæ duas natu-
ras involvunt, ut Christus mortuus est propter peccata mundi. Illud enim
convenit Christo secundum humanitatem (Quod est partis, secun-
dum illam rectè toti tribuitur,) hoc secundum utramq; naturam.

XVI. 4. *In negotio redemptionis scriptura interdum mortis Christi*
solum meminit, interdum resurrectionis tantum, interdum utraq; pars
conjungitur, ut h. l. Quando alterutra pars ponitur, altera subintelligi-
tur, quia mors redemptoris & resurrectio se mutuò inferunt, vel secun-
dum alios per synechdochen ponitur pars, intelligitur totum. Vari-
atio illa loquendi & sufficientiam solutionis, & bonitatem solven-
tis innuit.

XVII. 5. *Scriptores Biblici voce NOS interdum omnes homines*
propter omnium eandem rationem involvunt, interdum eos, ad quos seri-
bunt, vel loquuntur, ab aliis separant. Unde universaliter ex voce illa
ad exclusionem aliorum non valet.

XVIII. 6. *Quæ competunt omnibus hominibus in genere, ea inter-*
dum specialiterius, ad quos scribitur, applicantur, vel timoris incutien-
di, vel consolationis & confirmationis gratia. Unde nulla exclusio,
sed emphasis conspicitur. Quod vel inde patet, quod quandoq; ad
individuum personam generalis conditionis fit applicatio, sine ta-
men generalitatis jacturâ. Pugnam carnis & spiritus Paulus *Rom.* 7. de
se in

se in singulari enunciat. Immeritò quis inde concluderet, eam non esse
in aliis.

XIX. 7. *Ubi sermo est de subiecto adæquato, vel 2. cum emphasi & op-
positione, ibi exclusiva locum habet, hoc est, de subiecto illo prædicatio
fit cum exclusione aliorum. Nam & adæquatio exclusionem impor-
tat, & oppositio, ut Joh. 10. Ego sum pastor bonus. Solus E. Christus est
pastor bonus. Deus est, qui justificat impium. Solus E. Deus justificat
impium. Christus est traditus propter peccata expianda. Solus ergo
Christus est causa meritoria salutis.*

XX. 8. *Traditio in scripturâ Deo variis modis tribuitur. 1. Tradit Deus
ut justus iudex, in sensum reprobum ad interitum, vel in cupiditates
Rom. 1. 26. 2. ut pius pater in calamitates ad salutem. 3. ut misericors Deus
in λύτρωσιν ad redemptionem, ut h. l. Illic traduntur impii, isthic pii, hinc
piorum & impiorum Salvator.*

XXI. 9. *Scriptura de expiatione peccatorum à Christo facta diversis
nominibus peccatorum utitur, ne quis ullum peccatorum genus missum su-
spicetur. Sustulit Christus ἀμαρτήματα Rom. 3. 25. ἀμαρτίας I. Joh. 2.
2. ὅσα πλάματα 2. Cor. 5. 19. quæ omnia sub complexu τῆς καταρᾶς
Gal. 3. 13.*

XXII. 10. *In scripturâ solent plura membra exegeseos causa conjungi
ad eundem effectum pertinentia. Ita ad opus redemptionis concurrunt
passio & resurrectio, ad idem peccatorum expiatio & justificatio.
Nihilominus membratim passioni & morti tribuitur peccatorum
expiatio, resurrectioni verò justificatio. Nempe nec de morte Christi
sine ejus resurrectione gloriosâ cogitari debet, nec de resurrectione si-
ne morte ejus luctuosâ potest.*

XXIII. 11. *De actibus salutis dupliciter scriptura loquitur 1. ratione
acquisitionis 2. applicationis. Justificatio convenit per Christum omni-
bus hominibus ratione acquisitionis, piis ratione applicationis. Ita
Joban 1. 9. Christus illuminat omnem hominem, hoc est, illuminatio-
nem offert, & peperit, licet non actu applicet.*

XXIV. 12. *Idem in scripturâ interdum bis dicitur eodem in loco, absq̃
tautologia, sed vel cum emphasi, vel cum exegesi, vel cum auxesi & c. Ita
hic duobus versiculis immediatè cohærentibus, resurrectio Christi
bis inculcatur, sed alterâ vice finis ejusdem additur.*

XXV. 13.

XXV. 13. Scriptura Christum & se tradidisse commemorat, & à DEO traditum esse, quo tum spontaneam Christi passionem, tum salutarem in passione ordinem innuit. Tradit Christus seipsum 1. Tim. 2. 6. Job. 10. 1. Traditur à DEO Gal. 4. 4. Job. 3. 6.

XXVI. 14. In Scripturâ interdum mors & resurrectio Christi finibus distinguuntur, interdum sine discrimine & peccatorum expiatio, & justitia restauratio alterutri tribuitur. Illius exemplum est hoc loco hujus 1. Cor. 15.

V. Usus
Theoreti-
cus.

1. Ortho-
dox9 con-
tra 1. Pon-
tificios.

XXVII. V. USUS THEORETICUS, & quidem 1. Ortho-
dox9 con-
tra 1. Pon-
tificios. *usus* 1. contra Pontificios adhiberi hoc dictum potest, eos imprimis, qui volunt Christum satisfacisse tantum pro peccato originali, non actualibus & justificationem primam sequentibus, quæ est sententia Catharini &c. *Quicumq; mortuus est propter Πανθρώματα nostra, ille pro iisdem, adeoq; pro actualibus peccatis satisfacit. Acqui Christus. Ergò Maj. prob. quia secundum Pontificios ipso Christus mortuus est pro peccatis ea expiando & pro iis satisfaciendo. Πανθρώματα autem sunt peccata actualia, Min. est in textu.*

2. Calvi-
nianos.

XXIX. Imò in genere contra operum satisfactionem ex h. l. cum aliis parallelis collato & ex iisdem explicato licet argumentari: *Quorum expiandorum causa sufficienter Christus mortuus est, illa non indigent operum nostrorum satisfactione. Secus sufficientia non sufficientia. Acqui peccatorum actualium causa. Ergo.*

XXIX. 2. Contra Calvinianos adhiberi h. l. potest de universali Christi merito, sed præmissa fundamento ex particula, N O B I S. Hæc particula, quandoquæve sermo est de beneficiorum Christi ad redemptionem pertinentium oblatione, aut notat omnes homines, aut non excludit alios. Illius exemplum est Esa. 53. Nempe quia hac in parte omnium hominum eadem est ratio, siquidem Deus omnes conclusit sub incredulitatem, ut omnium miseretur Rom. 11. 32. Hujus Rom. 5. v. 10, 18. & 19. 1. Job. 2. 2. *Qui mortuus est pro nostrum, hominum peccatis, ille non pro solis electis mortuus est, sed pro omnibus. Christus. Ergo.*

3. Photi-
nianos.

XXX. 3. Contra Photinianos adhiberi potest de satisfactione pro peccatis, nempe p. æsuppositio, quod mori propter peccata, in hac materia notet expiationem & satisfactionem. Debent enim imprimis

nis in hac controversiâ plura loca de Christo moriente conferri, & unus ex altero explicari, ut velut ex pluribus herbis & ingredientibus simplicibus unum pharmacum efficax contra errorum morbos conficiatur. Quicunq; eo modo pro peccatis mortuus est, ut 1. fieret pro hominibus peccatum. 2. portaret nostros langviores, 3. daret ἀντιλήψεων pro peccatis, 4. solveret, quod non rapuit. 5. fieret maledictum, ut homines à legis maledicto redimeret, &c. ille satisfecit pro hominum peccatis. Christus 1. 2. Cor. 5. 21. 2. Esa. 53. 6. 3. Hebr. 9. 15. 4. Psal. 69. 5. 5. Galat. 3. 13. Ergò.

XXXI. ABUSUS & quidem 1. Pontificiorum, Bellarm. l. 2. de 2. Abusus. sacram. c. 9. sensum dicti hunc facit: Per Christi passionem morimur peccatis, per Christi resurrectionem justitia vivere vitâ incipimus, ut præpositio PER non significet causam meritoriam, sed exemplarem. Idem l. 2. de justif. c. 6. ait: Apostolus nomen justificationis tribuit potius renovationi internæ, quàm remissioni peccatorum, ac per hoc docet non modo non constare solâ remissione peccatorum, sed neq; præcipuè eâ constare. Ita Beza super b l. concludit, principalem justificationis partem esse renovationem vitæ. At erroris causa est. quod Pontificii putant sermonem hîc esse de exemplari causâ, quo de infra.

XXXII. 2. Calvinianorum. Bucanus instit. loc. 36 q. 30. ad quaestio. 2. Calvinianorum. nem: Quæ sint media propria & peculiaris à Deo electis ordinata, inter alia dicit Patrem filium suum ordinasse, ut pro electorum justificatione resurgeret ex Rom. 4. 23. Quasi locus hic noster Christi beneficia oblata ad electos restringeret, iisq; propria ac peculiaris esse innueret, quod falsum.

XXXIII. 3. Photinianorum. Socin part. 1. de Servatore Christo. cap. 5. 3. Photinianorum. pag. 37. ex hoc loco conatur probare, Christum Servatorem nostrum esse, quod resurgendo viam salutis nobis ostenderit, quia Christus dicatur propter nostram justificationem resurrexisse. At quid aliud, inquit, est justificari, quam coram Deo pro justo haberi, & proinde ab æternâ morte liberari sempiternamq; vitam & salutem adipisci. Verum causæ fallacia committitur, in particulâ propter.

XXXIV. VI. USUS PRACTICUS. I. DISCE CHRISTIANE, VI. Usus Practicus. 1. divinam misericordiam admirari, quæ Servatorem mundo misit I. Doctrina & in Joban. 3. 16. 2. Christi ergo nos immensum amorem pro hostibus morien. formatio.

D

rientis *Rom. 5. 10.* 3. Filii DEI erga Patrem obedientiam *Philip. 2. 8.*
 4. Peccati magnitudinem, propter cuius expiationem DEUS mori
 debuit *Job. 1. 29.* 5. iræ DEI æstum contra peccata, qui non nisi satis-
 factione Dei extingvi potuit *Rom. 5. 11.* 6. peccatorum etiam, quæ te-
 nuia videntur & *ὀδύνην*, enormitatem. 7. incarnationis fi-
 nem, ut nempe redemptio fieri posset *Gal. 4. 4.* 8. mortis Christi fru-
 ctum, ut peccatorum fieret expiatio. *Rom. 8. 3.* 9. resurrectionis finem,
 ut iustitia parta manifestaretur *1. Cor. 15. 17.* 10. humanæ naturæ cor-
 ruptionem, quæ justificationis per alium indiget. *Esa 53.* 11. Christi
 personam & officium, qui iustitiam peperit. *1. Timoth. 2. 6.* 12. meriti
 Christi sufficientiam. Nihil ad peccata expianda operum merita,
 nihil defunctorum suffragia, nihil sanctorum perfectiones Sola fi-
 des meritum Christi apprehendere valet. *Rom. 3. 28.* 13. fidei natu-
 ram, per quam singuli sibi meritum Christi applicant. *1. Cor. 1. 30.* Fa-
 ctus est nobis iustitia 14. iustitiæ certitudinem. Deus enim resurgen-
 do eam restituit. *Luc. 24. 46. 47.* 15. resurrectionis nostræ firmitatem.
 Si caput surrexit, surgent & membra *1. Cor. 15. 12.* 16. breviter summam
 & nucleum Theologiæ: Mors Christi peccata tollit, resurrectio ju-
 stitiam reddit *Rom. 10. 9.*

2. Adhor-
tatio.

XXXV. 2. STUDE CHRISTIANE ut 1. diligas Deum qui te
 dilexit, & gratias age corde, ore, opere. *Psal. 103. 1. 2.* ames Christum
 fratrem, qui tui loco mortuus est, *Rom. 8. 32.* 3. descendas in Teipsum,
 cuius causa Deus homo factus est. *Johan. 1. 14.* 4. lugeas peccata, quæ
 Christum tradiderunt, *1. Petr. 2. 24.* 5. compungaris corde, quod tui
 causa Christus compunctus est in cruce *Col. 2. 14.* 6. veram concipias
 fiduciam, in Christum redemptorem. *Rom. 10. 9.* 7. confitearis pecca-
 ta, ut per mortem Christi remittantur. *1. Job. 1. 9.* 8. tradas te pro Chri-
 sto, Deo volente, qui se pro Te tradidit *1. Tim. 2. 6.* 9. moriaris pecca-
 tis, quia Christus mortuus est pro peccatis *1. Cor. 15. 3.* 10. resurgas à pec-
 catis ad iustitiam, quia Christus resurrexit ad justificationem. *2. Cor. 5.*
 15. 11. tradas te pro proximo, quia pro utroque se Christus tradidit.
1. Tim. 2. 6. 12. Tradaris à Deo, ne temerè pericula incidas. Qui amat
 pericula, peribit in eis *Syrac. 3. 27.* Traditus est Christus à Patre.

3. Conso-
latio.

XXXVI. 3. GAUDE CHRISTIANE. Nam 1. Si lex te accu-
 set, Christus pro te mortuus est *Ephes. 5. 2.* 2. Si peccatum urgeat, Dei
 gratia

gratia abundat super peccatum. *Rom. 5. 20.* 3. Si Sathanas terreat, Dei filius eum moriendo divicit *Hebr. 2. 14.* 4. Si delictorum multitudo premat, infinitus Deus est, qui satisfacit. *Act. 20. 28.* 5. Si mala conscientia angat, purus Dei agnus conscientiam mundat *Hebr. 9. 14.* 6. Si mors irruat, Princeps vitæ mortem destruxit *1. Cor. 15. 55.* 7. Si moriendum, Christus mortuus est, & resurrexit. Resurges & tu per Christum, *1. Cor. 15. 13.* 8. Si sub cruce patiendum, & Christus passus est, ac vicit. in hoc tu quoque vinces *1. Job. 5. 4. 5.* 9. Si dubitatio de gratia Dei suboriatur, & propter NOSTRI justificationem Christus resurrexit *1. Joban. 2. 2.* 10. Si omnia contra nos, Deus Dominus noster pro nobis, quis contra nos? *Rom. 4. 31* O immensam consolationis abyssum!

XXXVII. 4. CAVE CHRISTIANE. Ne i. gratiâ Dei misericordis *4. Debor-* per securitatem abutaris. *Rom. 6. 1. 2.* Christi meritum per impietatem *tatio.* faciat in te fructu suo destitui, & velut de novo Christum crucifiges *Hebr. 6. 6.* 3. peccata parvipendens, ut navos exiles. Qui deficit in uno, omnium reus est *Jacob. 2. 10.* 4. tradas te peccato mancipium, à quo Christus per mortem te reddit liberum *Rom. 6. 2.* 5. peccati servitium accipias, ut Christi dominium excutias *Rom. 6. 12.* 6. perpetuò cum mundo peccando nunquam Christo & cum Christo resurgas. *Rom. 6. 4.* 7. justitiam per Christum oblatam infidelitate repellas *Rom. 11. 20.* 8. Sathanæ Te tradas, pro quo Deus te tradidit exemplo Judæorum *Job. 8. 44.*

XXXVIII. VII. PROBLEMATA. Quæritur 1. *An Christus pa-* tiendo ac moriendo sibi aliquid promeruerit, nempe, exaltationem. Affir- *Proble-* mat *Bellarmin. l. 5. de Christo c. 9.* Christum operibus ac laboribus suis *mata.* non solum nobis omnibus gratiam & gloriam acquisivisse, sed & aliquid sibi ex *Philip. 2. 9. Hebr. 3. 9.* testimonio quorundam Patrum, & ratione, quia melius sit, cæteris paribus, aliquid ex merito habere, quàm sine merito. Cum eo & Calviniani nonnulli consentiunt, & Photiniani, ut ex *Eniedin. in explicat. locor. p. 323.* patet. Nos negativam tuemur, & ita argumentamur: *Quicumque* 1. propter nos & nostram salutem natus est ac in mortem traditus. 2. exaltationem ex dono accepit. 3. majestatem divinæ essentia quoad actum primum & jus majesticæ gubernationis habuit ex unione naturarum in unâ personâ, ille non promeruit exaltationem suam, nec ut promereret, in mortem est traditus.

Chri-

*Christus propter nos & nostram salutem natus & traditus est, Rom. 8. 32. exaltatus est ex dono Philip. 2. 9. ἐξ ἀρίστων. 3 gloria divina per unionem personalem, quoad actum primum & quoad ius majesticæ gubernationis fuit particeps Coloss. 2. 9 Erg. Majorem confirmamus. Nam quoad 1. intelligitur finis adæqvatus & unicus, qui excludit alios in eodem genere. Aliàs sanè unius rei plures possunt esse fines, ut à positione unius ad alterius exclusionem non liceat argumentari. Quoad 2. repugnant ex dono gratuito aliquid accipere, & per meritum impetrare. Quoad 3. repugnant, aliquid alicui per se naturaliter competere, & id ipsum demum sequi per aliam causam meritoriam demum acquirendum. Excipit quidem Bellarm. c. 10. inqviens: *Quia prohibet id, quod accesserium est, cadere sub meritum? Et si enim jam debitum est ratione eius, cui accedit, tamen potest etiam cadere sub meritum, ut alio quodam titulo debeatur. Et quod debetur uno modo, potest deberi etiam alio modo.* Sed nil promovet. Debebat hoc pro probare, aliquam promerere patiando id, quod jure naturæ ipsi ante competit. Argumenta contraria quod attinet, dicta Scripturæ non intelligenda sunt de causa rei & merito, sed de consequentiâ & ordine, quomodo Luc. 24. 26. explicantur status Christi exinanitionis & exaltationis, & nos per multas tribulationes in regnum cœlorum introire asserimur: Patrum dicta commodè explicanda sunt, vel excusanda, ratio denique levior est, quàm ut responsione operosâ indigeat.*

XXXIX. *Quæritur 2. An Christus traditus in mortem per banc tanquam per λύτρον pro peccatis generis humani satisfecerit.* 1. *negativam suam faciunt Photiniani, statuentes, Deum gratiâ suâ & bonitate absque satisfactione intercedente peccata remittere, Christum autem solum exemplo suo docuisse salutis viam, & sic imitationis causâ traditum esse, ut nos exemplar in ipsius vitâ, mente, exaltatione cerneremus. Nos affirmativam supra stabilivimus: hîc solum notamus, tum Pontificios tum Calvinianos huic doctrinæ per hypotheses fenestras aperire, utut aliàs Photiniani sese opponant. Illi quidem per negationem imputationis meriti Christi, doctrinam de fine passionis, quod robur nostris operibus promerendi vitam contulerit, assertionem de satisfactione Christi, non ex sufficientiâ meriti, sed gratuitâ Dei acceptatione &c. bi potissimum per absolutum electionis decretum.*

Quæ.

XL. *Quæritur 3. An Christus se tradiderit tum pro culpis omnibus, tum pro culparum pœnis? Scholastici quidem disputant, Christum mortuum esse ac satisfecisse, solum pro peccatō originali, nostrum autem esse satisfacere pro actualibus. Alii statuunt satisfecisse Christum pro omnibus quidem peccatis, pro pœnis tamen nostras requiri satisfactiones. Qui plus concedunt, agnoscunt quidem satisfactionem Christi pro pœnis æternis, temporales autem per nostras satisfactiones avertendas contendunt. Ut ita gravissima sit in gravissimo salutis negotio Scholarum Pontificiarum dissensio. Concil. Trident. suam mentem explicat s. 14. c. 8. p. 130. Sancta synodus declarat, falsum omninō esse, & à verbo Dei alienum, culpam à Domino nunquam remitti, quia universa etiam pœna condonetur. Et divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ullā satisfactione peccata dimittantur p. 13. Nos scimus, omnem culpam per Christi satisfactionem remitti, & remissā culpa removeri etiam pœnam, in quantum est pœna, cum negata causā removeatur effectus. Et ideō remittuntur culpæ, ut auferantur pœnæ. Satisfecit Christus pro omni peccato. 1. Job. 1. 7. pro omni pœnâ, quia traditus est pœnisq; subjectus, ut pax esset nobis Esa. 53. 5. Quantum autem Pontificii operum suorum satisfactioni tribuunt, tantum meriti Christi sufficientiæ detrahunt.*

XLI. *Quæritur 4. An Christus secundum utramq; naturam pro peccatis in mortem traditus sit? Dicimus 1. licet secundum humanitatem tantum Christus mortuus sit, cum secundum Deitatem mori non potuerit, ut tamen ipse DEUS sit mortuus, tamen pro peccatis hominum Θεὸς ὁ Θεωπῶν ipsum esse mortuum & satisfecisse secundum utraq; naturam. Illud est ἐνσῆγεια, hoc ἀποτέλεσμα, in quō utraq; natura concurrat, agens, quod sum est, cum communicatione alteri. 2. consequenter secundum utramque naturam Christum esse nostrum mediatorem, contra Bell. 1. 5. de Christo c. 1. 2. 3. & seq. Finis siquidē incarnationis, unionis & communicationis idiomatū fuit, ut posset pro nobis legi & iræ divinæ satisfieri. Quicumq; pro nobis satisfecit, quatenus moriendo æternam redemptionem sufficientissimo λύτρω invenit, ille satisfecit & secundum divinam & secundum humanam naturam Ratio est, quia sine humanitate mors nō est (de humanâ n. morte sermo est) & sine divinitate*

pondus non est. Utraque ergo ad λόγος sufficientiam requiritur. At-
qui Christus iam satisfecit. Ergo. Unde Deus dicitur, reconciliasse sibi
per Christum 2. Cor. 5. 18. Insuper secundum quam naturam Christo con-
veniunt opera ad Mediatorem requisita, secundum eandem etiam est me-
diator. At qui secundum utramque naturam opera ad mediatorem requisi-
ta Christo competunt. E. Min. prob. Superare diabolum & peccata tol-
lere est opus mediationis, & requirit divinitatem, moriendo peccata
tollere est ipse actus mediationis, & ita utriusque naturæ ενεργειαι re-
quirit.

XLII. Quæritur 5. An Christus seipsum resuscitaverit? Respon-
demus & patrem Christum resuscitasse, seu Deum Rom. 4. 23. Act. 13.
30. & Christum semetipsum Job. 2. 19. Job. 10. 18. Resuscitatus igitur est
Christus, non ut alii per virtutem supernaturalem alienam, sed per
propriam, eamque divinam, quæ essentialiter est λόγος, personaliter per
realem communicationem verò assumptæ carnis. Si porro quærat,ur,
an humana natura in Christo seipsum excitaverit, respondemus cum
Theologo celeberr. Dn. D. Hunn. p. m. l. de personâ Christi pag. 102. λόγον
excitasse corpus virtute illâ: quæ ipsi corpori realiter quidem com-
municata, in morte tamen ratione usus evacuata fuit, animam verò ad
vivificationem vi unionis suo modo concurrisse.

XLIII. Quæritur 6. An resurrectio Christi sit non causa nostra ju-
stificationis, sed exemplum, quo doceatur præcipuam justificationis partem
esse vitæ renovationem. Ita quidem volunt Bellarm. & Peter in locis su-
pra allegatis, sed perperam. Nam 1. justificatio hîc non significat vitæ
renovationem, cujus quidem aliàs nos commune facere Christi resur-
rectionem ex Rom. 6. 4. constat, sed illam, quâ de toto c. 3. Apostolus
loquitur, receptionem hominis peccatoris in gratiam per fidem, quæ
etiam orditur c. 5. v. 1. Versatur enim adhuc in causis justificationis ex-
plicandis, non fructibus. 2. Particula per non notat causam exempla-
rem, quod vult Bellarm. sicuti nec notas, quando de peccatis sumitur,
sed causam finalem. 3. Est igitur resurrectio testimonium superatorum
hostium spiritualium, expiatorum peccatorum, & justitiæ restaura-
tæ. Videatur Reverend. & Excellentiss. Dn. Præses. Comment. Rom. p.
322. 323.

COROL-

COROLLARIA.

I.

An ex eo, quod vox satisfactionis in Scriptura non reperitur, suspecta ac dubia reddatur doctrina de satisfactione Christi pro peccatis mundi? N. Ab absentia vocis ad negationem rei non valet consequentia. Et licet in doctrinâ de redemptione generis humani vox satisfactionis non habeatur res tamen ipsa terminis æquipollentibus variis exprimitur, id quod sufficit. Usurpant & Photiniani terminos, qui in Scripturâ expressè non habentur, nec tamen propterea concedunt, ut res ipsa in dubium vocetur.

II.

An ubi plenaria satisfactio pro culpâ ac pœnâ, ibi possit esse gratuita remissio. A. Si 1. remittens ipse ex gratiâ satisfactionem procuravit. 2. Si eadem sit causa, ex qua Satisfactio fluat & remissionis gratia. 3. Si ex gratiâ acceptetur satisfactio.

III.

An pars læsa possit esse mediatrix? A. Scriptura utrumque dicit & Christum tanquam verum Deum esse partem offensam per peccata nostra, & eundem esse mediatorum ac intercessorem. Cum ergo absolum sit & ἀθεολογον dicere, quod scriptura sacra ὄντως contradictoria proponit, ideò non ita fuerit argumentandum: Pars læsa nequit esse mediatrix. Christus est pars læsa. E. nequit esse mediatrix, vel: est mediator. E. nequit esse pars læsa: Sed hunc in modum: Christus est pars læsa. Christus est mediator. E. quidam, qui est mediator, potest esse pars læsa. Tacemus, quod nec in foro Politico absurdum sit, ut idem sit offensus & intercessor.

IV.

An plus diligat, qui pro alio satisfacit, quam qui satisfactionem pro eo factam accipit, adeoq; posito, Christum pro nobis satisfacisse, sequatur nè, ipsum ardentius nos amasse, quam Patres

et cetera

rem, qui satisfactionem accipit, & consequenter, an plus debeamus filio, quam Patri? N. Absint tamen profanæ de Deo cogitationes non ex limpîdis Israëlis fontibus haustæ, sed ex pollutis humanæ cæcîtatis lacunis petitæ. Scripturâ docente & Patris est ardentissima dilectio, qui filium misit, & filii, qui se obtulit, eademqve ex charitatis abyfso missio ac satisfactio promanavit. Uni DEO immortales debemus gratias, à quo nostra est restauratio, cum ordine personarum.

V.

An ex eo, quod filius sit ipse mediator, non possit invocari per mediatorem, adeoq, non sit verus ille unus ac summus DEUS? N. Nam 1. potest ille, qui est mediator, per seipsum, ut mediatorem, sive per meritum suum & λύτρον invocari. 2. Absolutè Deus consideratus invocatur in essentiæ unitate, atqve ita tota sacrosancta Trinitas, ut λόγος tanquam persona mediæ minimè excludatur. Absit iterum humana speculatio, ne excludatur divina revelatio,

DEO TRIUNI SIT GLORIA
IN SEMPITERNA
SECULA.

De
a-
a-
t,
et
r
f.
ti-
in
te
us
25

05 A 2064

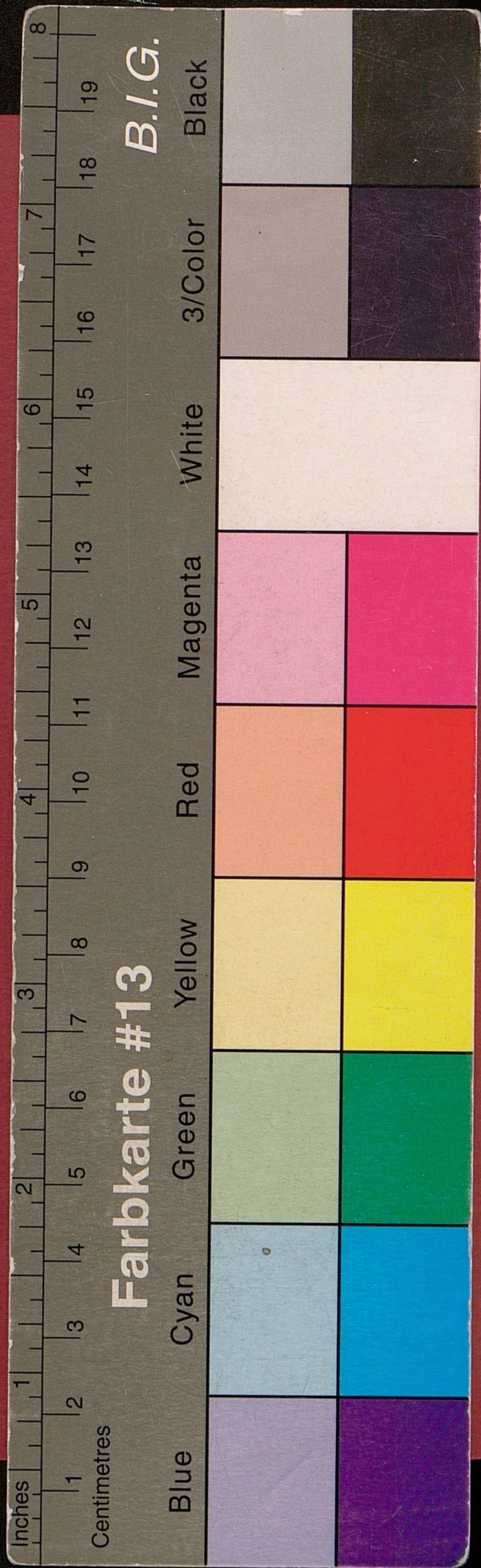
ULB Halle 3
003 784 789

V077

Ad

EXPLICATIO
LOCI APOSTOLICI
Rom. IV. vers. 24.
DE CHRISTI IN
MORTEM TRADITIONE
ET IN VITAM RESUSCI-
TATIONE,

Quam
Auspicio Sacrosanctæ TRINITATIS,
In celeberrimâ Academiâ VVITTEBERGENSI,
SUB PRÆSIDIO
DN. FRIDERICI BALDUINI,
SS. Theol. D. ejusdemq̄ve Facult. Senioris ac Professo-
ris publici, & p. t. Decani, ut & totius Dioeceseos Electoralis Super-
intendentis Generalis ut vigilantissimi, ita meritissimi, Præceptoris ac
Promotoris sui filiali observantiâ æternam,

colendi,
Disputatione Theologica publicè exami-
nandam exhibet

M. ANDREAS KESLERUS, Coburgo-Francus,
Facult. Philosoph. Adjunctus,
In Auditorio Majore, ad diem 11. Octobr.
horis pomeridianis.

WITTEBERGÆ,
Ex officina typographica JOH. BORCKARDI, Acad. Typogr.